

P7_TA(2011)0244

Bělorusko

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. května 2011 o Bělorusku

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Bělorusku, zejména na usnesení ze dne 10. března 2011¹, ze dne 20. ledna 2011² a ze dne 17. prosince 2009³,
  - s ohledem na prohlášení místopředsedkyně Komise / vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Catherine Ashtonové ze dne 18. února 2011 o obvinění a odsouzení jednoho z představitelů běloruské opozice a na prohlášení vydané jejím mluvčím dne 10. dubna 2011 o potlačení nezávislých sdělovacích prostředků v Bělorusku,
  - s ohledem na rozhodnutí Rady 2011/69/SZBP ze dne 31. ledna 2011, kterým se mění rozhodnutí Rady 2010/639/SZBP o omezujících opatřeních vůči některým představitelům Běloruska,
  - s ohledem na závěrečnou zprávu Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE/ODIHR) a Parlamentního shromáždění OBSE, o konání prezidentských voleb v Bělorusku ze dne 22. února 2011,
  - s ohledem na čl. 122 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že kandidáti na úřad prezidenta Ales Michalevič, Uladzimir Niakljajev, Vital Rymaševski, Andrej Sannikav, Mikalaj Statkevič a Dmitrij Uss a vedoucí jejich kampaní, zejména Pavel Sevjarinec, Vladimir Kobec a Sergej Marcelev, nyní čelí soudním řízením, která mohou vést k trestům odnětí svobody až v délce 15 let,
- B. vzhledem k tomu, že několik opozičních aktivistů, včetně vůdce opoziční Sjednocené občanské strany Anatola Ljabedzka, bývalých kandidátů na úřad prezidenta Vitala Rymaševského a Alese Michaleviče, šéfredaktorky internetového zpravodajského portálu Natalji Radzinové, Andreje Dzmitrjeva, vedoucího kampaně opozičního kandidáta na úřad prezidenta Uladzimira Niakljajeva a aktivisty kampaně „Říkejte pravdu!“ Sjarheje Vazňaka, bylo propuštěno z vyšetřovací vazby KGB a bylo jim po dobu pokračování vyšetřování jejich případu nařízeno domácí vězení; vzhledem k tomu, že Ales Michalevič a Natalja Radzinová uprchli ze země, aby se vyhnuli soudnímu řízení, zatímco stoupenec Andreje Sannikova v předchozí volební kampani na prezidentský úřad Dmitrij Bandarenka byl na dva roky poslán do vězení s běžným režimem,
- C. vzhledem k tomu, že členové týmů pro volební kampaň demokratických kandidátů opozice Uladzimira Niakljajeva a Andreje Sannikava Aljaksandr Atrošankav, Aljaksandr Malčanav, Dzmitrij Novik a Vasil Parfjankov, dále člen hnutí „Za svobodu“ Mikita

---

¹ Přijaté texty, P7_TA(2011)0099.

² Přijaté texty, P7_TA(2011)0022.

³ Úř. věst. C 286 E, 22.10.2010, s. 16.

Lichavid, aktivisté „Mladé fronty“ Ales Kirkevič, Zmistr Daškevič a Eduard Lobau, aktivista kampaně „Mluvte pravdu“ Paval Vinahradav, nezávislý aktivista Andrej Prataseňa, historik Dmitri Drozd, účastník protestů Uladzimir Chamičenka a koordinátor občanské kampaně „Evropské Bělorusko“ Dmitrij Bandarenka byli v souvislosti s demonstracemi ze dne 19. prosince 2010 odsouzeni k trestu odnětí svobody na dobu jednoho až čtyř let,

- D. vzhledem k tomu, že existují důkazy o tom, že policie týrá osoby s cílem dosáhnout toho, že se tyto osoby přiznají k nařčením z protistátních trestných činů, což prokázaly případy Olgy Klasovské a Alese Michaleviče,
- E. vzhledem k tomu, že dne 25. dubna 2011 běloruské ministerstvo informací podalo u nejvyššího hospodářského soudu žádosti o zrušení nezávislých novin *Narodnaja volja* a *Naša niva*,
- F. vzhledem k tomu, že Andrej Poczobut, spolupracovník televizního kanálu Belsat a korespondent novin *Gazeta Wyborcza*, byl zatčen a na základě obvinění z „urážky prezidenta“ v souvislosti s jeho nedávno uveřejněnými články mu hrozí trest odnětí svobody až na dva roky; vzhledem k tomu, že organizace Amnesty International pana Poczobuta uznala za vězně svědomí; vzhledem k tomu, že novinářka Irina Chalipová, manželka Andreje Sannikava, byla také zatčena a čelí obviněním v souvislosti s protesty; vzhledem k tomu, že je v současnosti v domácím vězení a byl jí vydán zákaz komunikovat se svým manželem,
- G. vzhledem k tomu, že represivní opatření proti členům demokratické opozice, svobodným sdělovacím prostředkům, aktivistům občanské společnosti a ochráncům lidských práv byla dále zosřena, a to i přes opakované výzvy ze strany mezinárodního společenství, aby tato opatření byla okamžitě zrušena; vzhledem k tomu, že tato situace je závažným porušením četných mezinárodních závazků, které Bělorusko přijalo,
  1. ostře odsuzuje veškeré případy odsouzení na základě trestního obvinění z „účasti na hromadných nepokojích“ a považuje je za svévolné a politicky motivované; zdůrazňuje, že podle zpráv orgány neprokázaly obviněným vinu, soudní řízení probíhala za zavřenými dveřmi, zadrženým osobám byla odepřena možnost kontaktovat své svědky a diskrétně a pravidelně se scházet se svými právními zástupci, a že advokáti obviněných obdrželi několik varování od ministerstva spravedlnosti a někteří z nich byli vyloučeni z advokátního stavu; prohlašuje proto, že soudní řízení neproběhla nestranně;
  2. považuje veškerá obvinění vznesená vůči kandidátům na prezidentský úřad Uladzimiru Njajakovi, Vitalu Rymaševskému, Nikolaji Statkevičovi, Dmitriji Ussovi a Andreji Sannikavovi za protiprávní a nepřipustná; požaduje, aby tito kandidáti byli zproštěni obvinění a ušetřeni jakéhokoliv dalšího pronásledování; v této souvislosti odsuzuje skutečnost, že běloruské orgány nedodržují základní práva, tj. svobodu shromažďování a svobodu projevu, a vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění všech účastníků protestních akcí, kteří jsou stále ve vazbě, a ke zrušení všech obvinění, jež proti nim byla vznesena;
  3. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zhoršující se situací ochránců lidských práv v Bělorusku; ostře odsuzuje nedávná hanlivá obvinění, například proti předsedovi centra lidských práv „Vjasna“ Alesi Bjaljackému, která vznesl běloruský prezident a několik novinářů pracujících ve státních sdělovacích prostředcích, když se vyjadřovali k

bombovým útokům na metro v Minsku, tvrdíce, že „v zemi existuje pátá kolona“;

4. odsuzuje setrvávající atmosféru strachu a zastrašování politických odpůrců v Bělorusku a pokračující pronásledování osobností z řad opozice od prezidentských voleb z prosince 2010;
5. naléhavě vyzývá běloruské orgány, aby odstranily překážky omezující svobodu pohybu ukrajinských občanů Mariny Capokové a Maxima Kicjuka a ruského občana Andreje Jurova, již jsou zástupci výboru pro mezinárodní kontrolu situace v oblasti lidských práv v Bělorusku a jimž byl odepřeno vstup na území Běloruska, a ruských ochránců lidských práv Alika Mnacnakjana a Viktorie Gromovové, kteří byli zadrženi dne 4. května 2011 v kanceláři centra pro lidská práva „Vjasna“, krátce nato byli deportováni z Běloruska a na další dva roky jim byl vydán zákaz vstupu do této země; v této souvislosti odsuzuje všechna opatření provedená běloruskými orgány proti ochráncům lidských práv;
6. odsuzuje systematické pronásledování a zastrašování nezávislých novinářů a sdělovacích prostředků v Bělorusku a vytváření nátlaku na ně; v této souvislosti naléhavě vyzývá běloruské orgány, aby zastavily postup vedoucí ke zrušení týdeníků *Narodnaja volja* a *Naša niva*, aby se zdržely omezování přístupu ke dvěma nezávislým internetovým portálům, *Charta '97* a *Bjeloruskij Partizan*, což by mělo za následek vážné omezení mediální plurality v Bělorusku, a aby propustily Andrzeje Poczobuta a stáhly všechna obvinění proti jeho osobě;
7. odsuzuje skutečnost, že nebylo nezávisle prošetřeno použití brutální síly ze strany policie a složek KGB proti protestujícím, ke kterému došlo ve dni voleb, zejména s přihlédnutím k tomu, že Bělorusko zamítlo požadavek 14 členských států EU na vyslání průzkumné skupiny pro lidská práva pod záštitou OBSE, jejímž úkolem by bylo prošetřit masivní zásahy proti opozici v období po volbách z prosince 2010; vítá průběžnou zprávu Dr. Neila Jarmana, zvláštního zpravodaje výboru pro mezinárodní kontrolu situace v oblasti lidských práv v Bělorusku, a je šokován skutečností, že ochránci lidských práv z různých zemí OBSE byli v Minsku opět zadrženi;
8. vyzývá Komisi, Radu, vysokou představitelku a ostatní partnerské země EU, aby rozšířily omezení vůči běloruskému režimu, mimo jiné i uvalením cílených hospodářských sankcí zejména na podniky, které jsou vlastněny státem;
9. zdůrazňuje, že v souvislosti s nebyvalou a nepřetržitou represí opozice je třeba, aby Evropská unie našla nové způsoby, jak napomoci běloruské občanské společnosti rozšířit povědomí mezi veřejností, zabránit naprostému roztržštění politické opozice a podporovat politickou alternativu k režimu prezidenta Lukašenka; požaduje, aby byla podpora poskytovaná Evropskou unií demokratickým opozičním stranám, organizacím občanské společnosti a nezávislým sdělovacím prostředkům dále udržována a posilována, například prostřednictvím evropského nástroje pro demokracii a lidská práva;
10. zdůrazňuje, že případná spolupráce EU s Běloruskem bude vázána režimem přísné podmíněnosti a bude založena na předpokladu, že se Bělorusko zaváže k dodržování lidských práv a právního státu, jak je stanoveno ve společném prohlášení z pražského summitu o východním partnerství ze dne 7. května 2009, podepsaném vládou Běloruska;
11. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsedkyni Komise / vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a

parlamentům členských států, parlamentním shromážděním OBSE a Rady Evropy a vládě a parlamentu Běloruska.